

Fővárosi Ítéltábla
5.P.f21.464/2016/6/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Némethi Csanád Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Némethi Csanád ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – a Dr. Mészáros Győző Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mészáros Győző ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve(I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve(II. rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. június 30. napján meghozott 27.P.21.005/2015/13. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 15. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperesekkel 2008. augusztus 15. napján megkötött és közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú, jelzáloggal biztosított kölcsönszerződésének a közjegyzői ténytanúsítványról szóló I.4. pontja a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontja alapján tisztességtelen, ezért az a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése folytán semmis. Előadta, hogy a támadott szerződési feltétel szerint a felperes annak elfogadására kötelezte magát, hogy tartozásának mindenkor összegét az I. rendű alperes egyoldalú nyilatkozata alapján állapítsák meg azzal, hogy az annak alapján kiállított közjegyzői okirat a tartozás behajtására irányuló közvetlen végrehajtás alapjául szolgáljon. Az egyoldalú adatközlés alapján kiállított közjegyzői ténytanúsítvánnyal szemben a bizonyítási teher a fogyasztót terheli. Kérte a II. rendű alperest a kereseti kérelem tüzésére kötelezni.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban DH2 törvény) 37. §, 37/A. § és 39. §-aira hivatkozással. Másodlagosan kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy a felperes a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeit, valamint a felmondást követően fennálló tartozásának mértékét egyetlen esetben sem vitatta. A felperes által tisztességtelennek tartott kikötés a Vht. kógens rendelkezéseinek megfelelő, azok alkalmazásának lehetőségét biztosítani hivatott szabályozást tartalmaz, amely nem ütközik a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe, nem is tekinthető indokolatlannak, ezért nem tisztességtelen. A felperes a kölcsönszerződésnek a

közjegyzői okiratba foglalásával feljogosította az alperest a szerződésből eredő követelések közvetlen végrehajtás útján történő érvényesítésére. A közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés a Vht. 21. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételek közül értelemszerűen nem tartalmazhatja a fennálló tartozás pontos összegét és a végrehajthatóság feltételének bekövetkezését, hiszen ezek csak későbbi időpontban a felmondás közlésekor rögzülnek. Szükség van tehát egy további közjegyzői okira, az úgynevezett ténytanúsítványra, amely igazolja, hogy a végrehajtáshoz szükséges feltétel is bekövetkezett, továbbá meghatározza a felmondás közlésének időpontjában fennálló felperesi fizetési kötelezettség pontos összegét. A ténytanúsítvány kiállításának alapjául nyilvánvalóan kizárólag az alperes nyilvántartásai szolgálhatnak. Ha a végrehajthatóság bekövetkezéséhez, illetve a végrehajtás kezdeményezéséhez a felperes hozzájárulására is szükség lenne vagy a felperes határozhatná meg tartozásának pontos összegét, akkor az tulajdonképpen megfosztaná az alperest attól a lehetőségtől, hogy pénzkövetelését közvetlen bírósági végrehajtás útján érvényesítse. A felperes által kifogásolt szerződési feltétel lényegét tekintve a Vht. 21. §-ában foglalt jogszabályi előírásoknak megfelelő rendelkezést tartalmaz, így az a Ptk. 209. § (5) bekezdése szerint nem minősülhet tisztességtelennek. Megjegyezte, hogy a felperesnek a vele szemben a záradék alapján induló végrehajtással szemben több speciális jogi eszköz is rendelkezésére áll, így kérheti a végrehajtási záradék törlését, amennyiben álláspontja szerint az okirat törvénysértően került záradékolásra, illetve végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert is indíthat.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.4. pontja érvénytelen, egyben kötelezte a II. rendű alperest az ítéletben foglaltak tűrésére. Indokolásában kifejtette, hogy a DH2 törvény 37. §-a a kölcsönszerződések tekintetében nem zárja ki a részleges érvénytelenség megállapítása iránti keresetet, amennyiben az olyan szerződési feltétel érvénytelenségére vonatkozik, amely alapján fizetési kötelezettség vagy elszámolás fogalmilag kizárt. Megállapította, hogy a felperes a támadott kikötésben alávetette magát az I. rendű alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak, amellyel lemondott arról a lehetőségről, hogy vita esetén kétségbe vonja az I. rendű alperes által meghatározott tartozás összegét. Ebből következően az I. rendű alperes jogosult a perbeli kikötés, valamint saját nyilvántartásai révén a követelése összegét meghatározni, azt közjegyzői ténytanúsítványba foglaltatni, és annak alapján a tartozás behajtására irányuló közvetlen végrehajtási eljárást indítani. A perbeli kikötés kizárólag az I. rendű alperest jogosítja fel arra, hogy saját nyilvántartásai alapján határozza meg, hogy a felperes teljesítését szerződésszerűnek fogadja-e el, ilyen módon a perbeli kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének a) és b) pontjába ütközik, tehát emiatt tisztességtelennek minősül. A felperes a vele szemben indított végrehajtási eljárást megszüntetni vagy korlátozni csak akkor tudja, hogyha az I. rendű alperessel szemben indított perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján bizonyítja a Pp. 369. § b) pontjában foglaltakat, amellyel a perbeli kikötés korlátozza a felperes jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségeit, ezáltal a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontját is sérti. A perbeli kikötés egyben alkalmas arra, hogy a bizonyítási terhet a felperes terhére fordítsa meg, ezért az a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontjába ütközik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, illetve a felperes perköltségben való marasztalását, míg másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján kérte a bizonyítási eljárás megismétlése, illetve kiegészítése érdekében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság döntését nem a perbeli bizonyítékok okszerű és teljes körű mérlegelésével hozta meg, a levont jogi

következtetései a tényállásból nem következnek, azok iratellenesek, ezért sértik a Pp. 221. § (1) bekezdését és a Pp. 206. § (1) bekezdését. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését fenntartva előadta, hogy a perrel érintett szerződési feltétel a Vht. kógens rendelkezéseinek megfelelő szabályozást tartalmaz, ezért annak tisztességtelensége a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem vizsgálható. A kikötés emellett az alperesre kötelező jogszabályi rendelkezéseken alapul, amely szerint a perbeli szerződésre irányadó 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet alapján a felperessel szembeni követelés nyilvántartására az alperes köteles. A szerződési feltétel így nem sértheti a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, nem indokolatlan, ezért nem is lehet tisztességtelen. A felperes a kölcsönszerződésnek közjegyzői okiratba foglalásával feljogosította az alperest közvetlen végrehajtás megindítására saját ügyleti döntése és akarata alapján, amely egyben azt jelenti, hogy a felperes köteles elfogadni az ezzel kapcsolatos kógens szabályrendszer rendelkezéseit is. A felperes jogvédelme érdekében végrehajtás korlátozására, illetve megszüntetésére irányuló pert indíthat azzal, hogy e pertípusok esetén a bizonyítási kötelezettség a kötelező jogszabályok szerint az adóst terhelik. A bizonyítási terhet tehát e kógens jogszabályok fordítják meg annak érdekében, hogy a közvetlen végrehajthatóság lehetősége ne kiüresedett, alkalmazhatatlan jogintézmény legyen. Az elsőfokú bíróság által tisztességtelennek ítélt szerződési feltétel a végrehajtható követelés összegével kapcsolatban kizárólag bázismeghatározást tartalmaz, amely az alperes számára a Vht. szerinti jogainak tényleges gyakorlását biztosítja. E bázismeghatározás a felperes jogvédelmét is szolgálja egyrészt azért, hogy annak hiányában az alperes a végrehajtást az eredeti közokirat szerinti, azaz a folyósításkor kihelyezett teljes tőkekövetelésének összegére kérhetné, amely az adósra nézve nyilván méltánytalan lenne, másrészt azért, mert a bázismeghatározás nem végleges, hiszen lehetőséget teremt az adós számára az alperes által számított összeg korlátozás nélküli vitatására akár a végrehajtási eljárásan belül, akár a Pp. különleges eljárásai szerinti perek megindításával. A végrehajtás elrendelése a vonatkozó kógens jogszabályi rendelkezések szerint azzal a következménnyel jár, hogy a bizonyítási terhet megfordul, azaz az adóst terheli még akkor is, ha ilyen szerződéses rendelkezés egyébként nem létezne. A perrel érintett és a kógens törvényi rendelkezéseknek megfelelő szerződési feltétel az összecszerűség tekintetében a kifejtettek szerint nyilvánvalóan kedvezőbb szabályozást biztosít, így annak tisztességtelensége megállapítása teljes mértékben kizárt.

Fellebbezése kiegészítésében az I. rendű alperes kifejtette, hogy amennyiben a perbeli kölcsönszerződés I.4. pontja érvénytelen lenne, akkor annak helyébe az irányadó jogszabályi rendelkezések lépnének. E jogszabályi rendelkezések a Vht. azon szabályai, amelyek a közokiratba foglalt kölcsönszerződés, illetve tartozáselismerés alapján lehetőséget biztosítanak az alperes számára a közvetlen végrehajthatóságra és a közokirat záradékolására. Ez a jog az alperest abban az esetben is megilleti, amennyiben a felperes által kifogásolt szerződéses kikötés mégsem lehetne alkalmazandó. A közvetlen végrehajthatóság szempontjából ugyanis végrehajtható okiratnak a felek által közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és kötelezettségvállalás minősül figyelemmel arra, hogy az okirat a Vht. 23/C. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltaknak minden tekintetben megfelel azzal, hogy a felmondás és annak közlési időpontját rögzítő okirat is közokiratba foglaltan áll rendelkezésre. A végrehajtható és záradékolható okirat a végrehajtási eljárásban nem a ténytanúsítvány, hanem az alapügyletet közjegyzői okiratba foglaltan tartalmazó felperesi kötelezettségvállalás. A ténytanúsítvány kizárólag a felmondás közlésének, azaz a végrehajtható követelés egy összegben történő esedékessé tételének időpontját igazolja. A végrehajtás során a végrehajtani kívánt összeg sem a ténytanúsítványból ered, annak igazolására nem a ténytanúsítvány szolgál. Az alperes joga a kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalt rendelkezései alapján áll fenn, legfeljebb az alapszerződésben meghatározott teljes kölcsönösszeg és járulékai erejéig. Az alperes tehát a végrehajtási eljárást a végrehajtható okirat záradékolásával meg tudja indítani, így a felperes szerződésszegésének következményeitől sikeresen szabadulni akkor sem tud, ha a keresettel

támadott szerződéses rendelkezés érvénytelennek minősül. Tény ugyanakkor, hogy azösszepszerűség tekintetében mindkét fél érdeke az, hogy ne az alapszerződésben meghatározott teljes kölcsönösszeg és járulékai vonatkozásában induljon végrehajtás, hanem olyan összegre, amely az alperes végrehajtható követelésének ténylegesen megfelel. A perrel érintett szerződéses rendelkezés esetleges érvénytelenségétől függetlenül a felperes számára a végrehajtási eljárásban azonos jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésére a követelés összepszerűségével kapcsolatban. A bizonyítási teher felperesre történő telepítése nem az elsőfokú bíróság által érvénytelennek minősített szerződési kikötésen alapul, hanem a kógens jogszabályi rendelkezéseken, amelyek speciális eljárási formákat határoznak meg a felperesi igényérvényesítéshez. Mindez alátámasztja, hogy a kikötés mindenben megfelel az irányadó törvényi rendelkezéseknek. A felperes által vitatott kikötés semmilyen, a felperesre hátrányos eltérést nem jelent a végrehajtási záradékkal ellátott okiraton alapuló közvetlen bírósági végrehajtás jogszabályi előírásaihoz képest. A kikötés összhangban van a Vht., illetve a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény rendelkezéseivel, így az a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján sem minősülhet tisztességtelennek. A támadott kikötés semmilyen rendelkezést nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a ténytanúsítványban foglaltakat a felperes utóbb ne vitathatná. A végrehajtási záradékkal ellátott okiraton alapuló közvetlen bírósági végrehajtás szabályai széles körű jogorvoslati és jogérvényesítési lehetőségeket biztosítanak az adós számára arra az esetre, hogyha a követelést alaptalannak tartja. Ilyen esetben a végrehajtás megindítását követően bonyolódhat le olyan jogvita, amely a követelés fennállását érinti. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási teher akkor is a felperest terhelne, ha a végrehajtás végrehajtási lap alapján indult volna. A vitatott kikötés valójában tehát nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem tekinthető az alperes részére biztosított olyan korlátlan felhatalmazásnak, amely az ügyfél által a továbbiakban nem kifogásolható módon tartalmazza a végrehajtandó tartozás összegét. A vitatott kikötés nem jelent semmilyen hátrányos eltérést a felperesre nézve és nem eredményez semmilyen többletjogosultságot az alperes számára, ebből következően nem ütközik a Korm. rendelet hivatkozott pontjaiba sem. Miután a perbeli kikötés a vonatkozó közjogi és kógens törvényi rendelkezésekből következik, illetve azoknak szövegszerűen is megfelel, nincs olyan felperesi érdek, amely a szerződési rendelkezés érvénytelenségének megállapításához fűződne. Hivatkozott továbbá arra, hogy az üzletszabályzat 3.2. pontja, illetve a Hpt. 206. § (1) bekezdése a fogyasztónak jogot biztosít arra, hogy az alperesi elszámolást kifogásolja, így a szerződési kikötés tisztességtelensége a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján sem állapítható meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy a támadott szerződési feltétel feljogosítja az I. rendű alperest, hogy kizárólag a saját nyilvántartásai alapján határozza meg, hogy a felperes teljesítését szerződésszerűnek fogadja-e el, amellyel sérti a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontját. A kikötés lehetőséget biztosít az I. rendű alperesnek, hogy a bizonyítási terhet a felperes terhére megfordítsa, ezért az a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába ütközik. Az a körülmény, hogy a ténytanúsítvány alapján indult végrehajtási eljárással szemben a felperesnek kell peres eljárást kezdeményeznie, további költségeket és terhet ró a felperesre, vagyis az I. rendű alperes a kikötéssel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjának megfelelően korlátozza a felperes igényérvényesítési lehetőségeit.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az I. rendű alperes fellebbezése alaptalan.

Az ítélet tábla az I. rendű alperesi fellebbezés alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú tárgyalás megismétlése lényeges eljárási szabálysértés miatt, illetve a bizonyítási eljárás kiegészítése érdekében. Az elsőfokú bíróság azonban az indokolási kötelezettségnek eleget tett, ennek során a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat okszerűen mérlegelte. Az elsőfokú bíróság tehát eljárási szabályt nem sértett, a lefolytatott bizonyítási eljárás kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján nem volt sem ok, sem lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az érdemi döntéssel és annak jogi indokaival is egyetértett, azokat csak a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki az alábbiak szerint.

Az I. rendű alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a perrel érintett szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítását a Ptk. perbeli időszakban hatályos 209. § (5) bekezdése kizárja, mert annak tartalma megfelel a Vht. korábban hatályos 21. § (1) és (2) bekezdésének, illetve a 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet szabályainak. A perbeli szerződés fogyasztói szerződés, ezért a jogvita elbírálása során figyelembe kellett venni, hogy a Ptk. tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó szabályai, illetve a Korm. rendelet a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) harmonizálását szolgálják, így azokat az uniós joggal összhangban, az uniós jog elsőbbségére és az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) ítélkezési gyakorlatára tekintettel kell alkalmazni. Az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtett álláspontja ugyanis a tagállami bíróság számára kötelező jelleggel magyarázza és pontosítja az uniós jogszabály jelentését és terjedelmét, ahogy azt annak hatálybalépésétől kezdődően értelmezni és alkalmazni kell, illetve kellett volna (C-92/11. „RWE Vertrieb” ítélet 58. pont). A Ptk. 209. § (5) bekezdése az Irányelv 1. cikk (2) bekezdését átültető rendelkezést tartalmaz, amelyet az említett „RWE Vertrieb” ítélet 26. pontja akként értelmez, hogy a kivétel a szerződő felekre választásuktól függetlenül is alkalmazandó, valamint a felek eltérő megállapodása hiányában is a szerződés részévé váló jogszabályi rendelkezéseket tükröző feltételekre terjed ki. A hitelező saját nyilvántartása alapján kiállított közjegyzői ténytanúsítvány szerint fennálló mindenkori tartozás adós által előre történő elismerése azonban nem olyan szerződési tartalom, amely kógens jogszabályi rendelkezést tükrözne vagy amelyik – mint diszpozitív szabály – a felek eltérő megállapodásának hiányában egyébként is szerződés részévé válna. A per tárgyát képező szerződési feltételnek a ténytanúsítványra vonatkozó része kifejezetten azt szolgálja, hogy megteremthetők legyenek a közvetlen bírósági végrehajtás elrendelésének Vht. szerinti feltételei. Nem arról van tehát szó, hogy a szerződés megfelelné a Vht. szabályainak, hanem hogy a feltételt a Vht. szabályainak való megfelelés érdekében konstruálták.

Az I. rendű alperes helytelen álláspontot foglalt el abban a kérdésben, hogy végrehajtási záradékolásra akkor is lehetőség lenne, ha az adott feltétel nem szerepelne a szerződésben, azaz a feltétel esetleges tisztességtelensége lényegében nem bír jelentőséggel a közvetlen végrehajthatóság szempontjából. Ehhez képest a Vht. 21. § (1)-(2), illetve jelenlegi 23/C. § (1)-(2) bekezdése rendelkezéseiből az következik, hogy a közvetlen bírósági végrehajtás alapjául csak az olyan közokirat szolgálhat, amely egyebek mellett a követelés összecszerűségét és követelés egy összegben való esedékessé válását is igazolja. Márpedig a ténytanúsítvány nélkül sem a közokiratba foglalt felmondás, sem a közokiratba foglalt kölcsönszerződés nem felel meg ezeknek a feltételeknek, hiszen a szerződés közokiratba foglalásának időpontjában a kölcsön folyósítására még nem kerül sor, így tartozás sincs, másrészt a közokiratba foglalt felmondás csak a célzott nyilatkozat megtételét, esetleg kézbesítését igazolja, a felmondás jogszerűségét nem. A kölcsöntartozás nyilvántartására vonatkozó jogszabályi kötelezettségből pedig nem következik a perbeli szerződési

feltétel nélkül, hogy ez a nyilvántartás érdemben helyes, és hogy az annak megfelelő tartozás közokiratba foglaltan közvetlen végrehajtás útján is érvényesíthető lenne.

Az I. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy a záradékon alapuló végrehajtás elrendelését követően a bizonyítási teher megfordulása nem a szerződési feltételből, hanem a Pp. kógens szabályaiból és a végrehajtás megszüntetése iránti perben elfoglalt pozíciókból adódik. Ez az álláspont azért téves, mert nem a végrehajtás elrendelése utáni helyzetből kell kiindulni, hanem éppen abból, hogy ilyen ténytanúsítvány hiányában közvetlen bírósági végrehajtás elrendelésére egyáltalán nem lenne lehetőség. Az összehasonlítás alapja tehát az, hogy a feltétel hiányában a hitelező kénytelen lenne követelését bírósági úton érvényesíteni, amelynek során követelése jogalapját ésösszezszerűségét magának kellene bizonyítani. A támadott szerződési feltétel folytán ehhez képest a záradékon alapuló végrehajtás megindítása után az adósnak kell a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben felperesi pozícióban fellépnie, és igényének alaposságát – azaz hogy a követelés érvényesen nem jött létre vagy megszűnt – bizonyítani. A kikötés tehát valóban a fogyasztó hátrányára fordítja meg a bizonyítás terhét, ezért a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.

Az ítéletábra kiemeli, hogy az alperesi nyilvántartásra vonatkozó szerződési feltétel egyébként is tisztességtelennek minősül a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján, mert a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti és a szerződő felek viszonyában a fogyasztó hátrányára egyensúlytalanságot okoz.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenség vizsgálata során az EUB C-415/11. számú „Aziz” ítéletében kifejtettek irányadóak, amely szerint az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenség” abban az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a nemzeti jog diszpozitív szabályához képest kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. Annak megállapításához, hogy az egyenlőtlenséget a jóhiszeműség követelményével ellentétben idézték-e elő, azt kell vizsgálni, hogy az ésszerűen eljáró fogyasztó egyedi tárgyalás esetén elfogadta volna-e az érintett feltételt. A perbeli szerződési feltétel tartalma a diszpozitív szabályokból nem vezethető le, és ehhez képest a jóhiszeműség és tisztesség követelményét is sérti, azért mert tárgyalás esetén ésszerű eljáró fogyasztó ilyen szerződési feltételt nyilvánvalóan nem fogadott volna el. A fentebb kifejtettek szerint a feltétel folytán az adós lényegesen hátrányosabb helyzetbe kerül, mert az egyébként érvényesülő szabályokhoz képest az adós lesz kénytelen a vele szemben indult végrehajtási eljárás ellen fellépni.

A felperes Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére alapított érvénytelenség megállapítására irányuló keresete magában foglalta az Irányelv 6. cikk (1) bekezdéséből következő jogkövetkezményt, azaz hogy az érintett feltétel nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve. A felperes tehát helytállóan hivatkozott arra, hogy a szerződési feltétel tisztességtelensége nem a szerződés részleges érvénytelenségének esete, hanem önálló, a jogkövetkezményt is magában foglaló érvénytelenségi ok. A részleges érvénytelenség kizárólag a szerződés valamely nem lényeges elemére vonatkozhat, míg a tisztességtelenség a főtárgyra, ellenszolgáltatásra is, amennyiben az nem világos és érthető.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles a felperesnél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek

összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2017. február 21.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Sághy Levente s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: